

Nekrologi

IN MEMORIAM KARDIOLOGU IN
KLINIČNEMU FARMAKOLOGUDOC. GORAZDU ANTOLIČU
(1947-2003)

OB PREZGODNJEM SLOVESU

Zvonka Zupanič-Slavec

Bistvo je človeškim očem pogosto skrito, zato so potrebni zapisi, ki ga poskušajo izluščiti in ga vpeti v njegov prostor in čas. V poslovnih zapisih našim dragim in cenjenim kolegom so najpristnejše vrstice njihovih prijateljev, tistih, ki so jim videli najgloblje v dušo. Dano mi ni bilo ne eno ne drugo. Gorazda sem spoznala kot študentka, ko je bil že vključen v fakultetno pedagoško in raziskovalno delo, kasneje pa sem ga srečevala v krogu kolegov, ki so opozarjali nase s svojim pionirskim delom in predanostjo le-temu, z izžarevanjem strokovnega in osebnega entuziazma, idealizma, dobrosrčnosti in požrtvovalnosti. Bil je obdarjen s senzibilnostjo, ki je breme za nosilca in blagoslov za ljudi naokrog, kot je dejal na njegovi

poslednji poti akad. Trontelj. Bil je poglobljen v svoje delo in je poskušal stvarjem priti do dna. S svojim znanjem in zavedanjem, da ga je mogoče še poglobiti, je bil živ leksikon za sodelavce, pa tudi domače in bližnje. V zdravniški družini je bil od malih nog vzgajan za humanista, bil je naklonjen učenju, spoštljiv do znanja in njegove uporabe v dobro bolnika. Z bratom sta šla po očetovih korakih in prav tako prisegla po Eskulapu. Tudi mladostna zveza z medicinko Živo Novak je prešla v desetletja harmoničnega družinskega življenja in predanosti beli stroki. Zaupanje v družinsko strokovno poslanstvo dodatno izpričuje mladi življenjski poti sinov Roka in Bora, ki sta svoje delo prav tako namenila človeku in se odločila za študij farmacije in medicine. Kaj je večjega kot prepričati z zgledom, kot kazati pot z lastnimi koraki, kot vzgajati za tisto, v kar si sam prepričan!

Iz Gorazdove biografije bi zapisali, da je bil rojen l. 1947 v Mariboru. Osnovno šolo in gimnazijo je končal v Ljubljani, kjer je l. 1972 tudi diplomiral na medicinski fakulteti z visoko povprečno oceno 9. Strokovni izpit je opravil leto zatem. Odlikoval se je tudi v SOŠ-u, sanitetski oficirski šoli v Beogradu, kjer so služili vojsko vsi zdravniki, in ker je bil v svoji generaciji med prvimi tremi, je lahko izbral kraj služenja druge polovice vojaškega roka in izbral si je kraj najbližje Ljubljani, Radovljico. Leta 1975 se je zaposlil na Farmakološkem inštitutu Medicinske fakultete v Ljubljani kot asistent za eksperimentalno farmakologijo in toksikologijo. Tri leta je tudi predaval farmakologijo na Visoki šoli za zdravstvene delavce. Na Internih klinikah Kliničnega centra prav tako v Ljubljani se je za-

poslil 1978, in sicer v Centru za bolezni srca in ožilja. Leta 1979 je bil izvoljen za asistenta za interno medicino – področje klinične farmakologije – ter si 1982 pridobil naziv magistra na področju farmakologije (*Študij vzporednih učinkov kardioloških glikozidov*). Specialistični izpit iz interne medicine je opravil 1984. Isto leto je postal tudi predsednik Komisije za zdravlila Republiškega komiteja za zdravstvo in jo vodil do l. 1990. Leta 1987 je bil vabljeni predavatelj na Inštitutu za predklinično in klinično farmakologijo Univerze v Firencah. Za asistenta pri predmetu interna medicina – področje klinična farmakologija – je bil ponovno izvoljen 1988. Isto leto je doktoriral s področja kardiologije (*Študij variabilnosti srčne frekvenca pri bolnikih z arterijsko hipertenzijo, zdravljenih z antihipertenzivi z različnimi mehanizmi delovanja*). Docent za interno medicino je postal 1995. Med letoma 1995-98 je bil predavatelj in nosilec predmeta farmakoterapija v okviru podiplomskega magistrskega študija farmacije na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani in sodeloval s predavanji pri predmetu klinična farmacija na dodiplomskem študiju farmacije na Fakulteti za farmacijo. Vodil je vaje iz internistične propedeutike za študente medicine in stomatologije. Od študijskega leta 1999/2000 je bil koordinator in nosilec predmeta farmakoterapija v okviru univerzitetnega znanstvenega podiplomskega študija biomedicine. Kot raziskovalec pa je deloval tudi v slovensko-ameriško-italijanski skupini na univerzi Harvard – s prestižno institucijo Massachusetts Institute of Technology (MIT) v Bostonu, kjer so vrednotili ishemijsko srčne mišice z računalniško analizo signala EKG. Bil je tudi član Komisije za zdravlila v Kliničnem centru v Ljubljani.

Različna spričevala kažejo na Gorazdovo odličnost, izstopanje iz povprečja, angažiranje na različnih področjih, pa na željo po celostnem poznavanju stroke in interdisciplinarnem sodelovanju. Poleg medicine so ga zanimala še številna humanistična področja, med njimi predvsem splošna in umetnostna zgodovina ter verstva. Z njihovim poznavanjem je poskušal bolj razumeti dogajanja v današnjem svetu. Predano se je posvečal študentom medicine, dentalne medicine in farmacije. Zavedal se je pomena zgodnjega pritegovanja mladih k raziskovalnemu in kliničnemu delu. S svojo preprostostjo in naravnostjo, iskristvostjo in humorjem je znal navduševati še posebej mlade. Tudi svoje članke – za pisanje je bil zelo talentiran – je pogosto namenjal študentom, predvsem v Medicinskih razgledih, kjer je bil štiri leta tudi urednik. Sam pa se je že kot študent posvetil raziskovalnemu delu in prejel Prešernovo univerzitetno nagrado.

Gorazdova bibliografija kaže na usmerjenost v farmakologijo, na raziskave kliničnega delovanja zdravil, farmakokinetiko, predvsem na področju kardiologije, farmakoterapije srčnega popuščanja, arterijske hipertenzije, koronarne bolezni in motenj srčnega ritma; ukvarjal se je tudi z delovanjem zdravil v nosečnosti, v času dojenja, s prostaglandini. O zdravilih je pogosto predaval kardiokirurgom v KC, ginekologom, slovenskim zdravnikom v Trstu in še marsikje... Do delovanja in uporabe zdravil je razvil izjemno kritičen odnos in sodeloval s farmacevtsko industrijo pri kliničnih raziskavah biološke ekvivalence generičnih zdravil. Z znanjem je postal referenčni raziskovalec kakovosti zdravil pri nas. Na področju klinične farmakologije in farmakokinetike je plodno sodeloval s številnimi farmacevti: predvsem s prof. dr. Francem Kozjemkom in prof. dr. Alešem Mrharjem, kardiologi: prof. dr. Aleksandrom Janežičem, prof. dr. Igorjem Kranjcem, prof. dr. Miranom Kendo, infektologom prof. dr. Milanom Čizmanom in številnimi drugimi...

Že od vsega začetka svojega strokovnega delovanja se je želel ukvarjati s klinično farmakologijo. V letu 1978 so od prof. dr. Vrhovca iz Zagreba prišle pobude do prim. F. Krejčija in prof. A. Janežiča za sistematično in strokovno spremljanje zdravil. K delu so pritegnili Gorazda, ki je to strokovno nišo vzel za svoje delovno področje in mu z mednarodnim sodelova-

njem ter vpeljavo novega znanja pomagal postaviti temelje tudi pri nas.

Njegova sled je na vseh področjih trajna, izguba pa toliko težja, še posebej za njegovo družino in sodelavce. Vzgojil je tudi naslednike, ki so vzljubili stroko, se z njo poistovetili in bodo nadaljevali tam, kjer je nepričakovano zastalo srce docenta Gorazda Antoliča.

Delo SZD

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO - ZDRUŽENJE INTERNISTOV

STROKOVNI SESTANEK,
LJUBLJANA, 3. IN 4. OKTOBER 2003

POROČILO IN PREDSTAVITEV ZBORNIKA

Bogdan Leskovic

Navedeni sestanek je bil v Veliki dvorani Smelta v Ljubljani. Odprl ga je in podal poročilo o delu Združenja internistov SZD v letu 2003 njegov predsednik prim. mag. Primož Vidali, dr. med. Poudaril je, da odbor ostaja zvest svoji obljubi, ko skuša predstaviti internistom in zdravnikom osnovnega zdravstvenega varstva vsako leto najpomembnejša dognanja na področju interne medicine na dvodnevem sestanku s strokovnimi predavanji. V naslednjih dveh letih pa bo združenje pripravilo svoj drugi kongres s sodelovanjem internistov slovenskih bolnišnic, za kar v odboru že pripravljajo gradivo in vabijo na sodelovanje s strokovnimi prispevki. Združenje je tudi letos sodelovalo z Evropsko federacijo internistov (EFIM) in se z zastopstvom udeležilo dvodnevnega sestanka v Alicanteju (Španija), kjer so sodelovali v razgovorih o aktualnih vprašanih strokovnega izpopolnjevanja v Evropi, o kakovosti dela internistov, o etičnih problemih in še drugem. Sodelovali so tudi pri beli knjigi o stanju internistike v Evropi. Za visoko priznanje sodelovanja z Združenjem internistov SZD so predlagali odboru EFIM-a, da podeli prof. dr. Petru Černelču, dr. med., naziv Fellow of EFIM, kar je bilo sprejeto in pred kratkim uradno potrjeno. Naziv mu bodo podelili svečano na 5. kongresu leta 2005 v Parizu, od koder je sedanji novoizvoljeni predsednik prof. Daniel Sereni. Letošnji kongres EFIM-a je bil v Berlinu 10.-14. septembra. Predsednik Vidali je sodeloval pri glavni skupščini, na kateri so razpravljali o etiki v medicini glede na določeno področje: v klinični praksi, v odnosu do farmacevtske industrije, o raziskovalni dejavnosti, o medicinskem časopisju in etičnih problemih ob tem. Poseben sklop razprav je bil posvečen profesionalizmu v interni medicini in kakovosti v zdravstvu in še posebej v interni medicini. O vsem tem bo izdana posebna publikacija. Generalnemu sekretarju EFIM-a pa je naš predsednik izročil med drugim pravilnik o specializaciji internistov v Sloveniji, ki je prilagojen evropski zakonodaji. Na strokovnem delu kongresa je s predavanjem sodeloval prof. dr. Radovan Hojs, dr. med., iz Maribora z nefrološko temo.

Ob koncu poročil je predsednik opravil prijetno dolžnost, ko je v imenu Združenja internistov SZD čestital prof. dr. Stanislavu Mahkoti za njegovo 90-letnico in ob tem poudaril njegove velike zasluge pri ustvarjanju slovenske interne medicine v za to prelomnih časih in mu zaželel še veliko let. Biografija slavljence je objavljena v zborniku tega sestanka (Bogdan Leskovic).

Sl. 1. Delovno predsedstvo (z leve proti desni: K. Pečovnik, P. Vidali, I. Križman).

Odziv številnih predavateljev in poslušalcev – navzočih jih je bilo oba dneva stalno okoli 200 – kaže, da je tak sestanek zaželen in potreben. Pri organizaciji sestanka so sodelovali in predstavili svoja najnovejša zdravila na razstavi farmacevtska predstavništva: Pfizer H.C.P. Corporation kot glavni sponzor, kot sponzorji pa še Boehringer Ingelheim Pharma, Krka, d.d. Novo mesto, Lek, farmacevtska družba d.d., in Novartis Pharma, Onkology ter še 17 drugih razstavljalcev.

Zbornik predavanj. Interna medicina 2003: Novosti in aktualnosti. *Strokovni sestanek Združenja internistov SZD, 3. in 4. oktober 2003. Ljubljana.* Urednik prof. dr. Igor Križman, dr. med. Izdal in založil Pfizer, Ljubljana. 200 strani, skice in slike.

Vsebina zbornika:

Poročilo o delu Združenja internistov SZD v letu 2003 – Primož Vidali. Prof. dr. Stanislav Mahkota – 90-letnik – Bogdan Leskovic. Novosti v sistemu financiranja bolnišnic s predstavitvijo sistema skupine primerljivih primerov – Martin Šinigoj. *Hematologija:* Novosti pri ugotavljanju in zdravljenju boleznih krvi in krvotvornih organov – Peter Černelč. Sodobni pristopi prepoznavanja megaloplastnih anemij – Uroš Mlakar. Pomen citogenetičnih preiskav za opredelitev akutnih levkemij – Mojca Modic. Zdravljenje diseminiranega plazmocitoma z avtologno presaditvijo krvotvornih matičnih celic – Jože Pretnar, Irena Preložnik-Zupan.

Pulmologija: KOPB – Zanimarjena diagnostika ali zanimarjena populacija? – Jurij Šorli. Kdaj smemo postaviti diagnozo KOPB – Matjaž Fležar. Zdravljenje kronične obstruktivne pljučne bolezni (KOPB) – Stanislav Šuškovič.

Kardiologija: Obravnava prirojenih srčnih napak pri odraslih – Mirta Koželj. Stenoza aortne zaklopke pri starostnikih – Simon Terseglav. Zdravljenje napredovalega srčnega popuščanja – Bojan Vrtovec.

Gastroenterologija: Stopenjsko zdravljenje Crohnove bolezni – Ivan Ferkolj. Vloga endoultrazvoka v diagnostiki biliarne patologije – Srečko Štepec, Andrej Gruđen. Novosti v področju interventnega ultrazvoka – Franc Ferlič. Ulkusna bolezen – novosti – Matjaž Koželj. Nealkoholna zamaščenost jeter – Erika Kovačič-Palli.

Nefrologija: Ledvice občutljiv pokazatelj kardiovaskularnega tveganja pri bolnikih z esencialno arterijsko hipertenzijo – Staša Kaplan-Pavlovčič in Kristina Cer. Novosti pri uporabi fosfatnih vezalcev – Miha Benedik. Obravnava hipervolemičnega bolnika v nefrologiji – novosti – Jernej Pajek, Andrej Bren. Rezultati zdravljenja z novejšo imunosupresijo pri transplanciji ledvic – Miha Arnol, Aljoša Kandus.